

Jaarverslag 1998 van de MDHG, Belangenvereniging voor Druggebruikers.

Voorwoord.

Het bestuur en de staf van de MDHG, Belangenvereniging voor Druggebruikers, biedt u het Jaarverslag 1998 aan. Voor de MDHG was 1998 een jaar van beweging. Beweging, enerzijds omdat de MDHG te kampen heeft gehad met een voortdurende onderbezetting in de formatie, anderzijds omdat er ook een aanvang is gemaakt om te onderzoeken hoe de MDHG haar diensten naar de gebruikers en het netwerk kan verbeteren.

Voorts is te lezen in dit jaarverslag, dat de MDHG ondanks deze ontwikkelingen, toch door is gegaan met het aanbieden van tal van activiteiten en -, waar nodig, - haar stem of advies te laten horen.

Niet onbelangrijk is het feit, dat de MDHG aan het eind van 1998 het initiatief heeft genomen om de eigen organisatie nog eens goed te laten doorlichten door een extern bureau om zo in 1999 aan de slag te kunnen gaan met een veranderingsproces dat gericht is op een kwalitatieve verbetering van de diensten van de MDHG.

H. Dirkse
Voorzitter

1. Activiteiten.

1.1. Inloop.

In 1998 heeft de inloop plaatsgevonden wekelijks op maandag, dinsdag, woensdag, donderdag en vrijdag tussen 11.00 uur en 13.00 uur. Vanaf 1 oktober heeft de inloop alleen op dinsdag, woensdag en donderdag plaatsgevonden. De aanloop van bezoekers is gegroeid naar 50 tot 60 personen per inloop. Deze toeloop valt te verklaren door het opjaagbeleid van de politie rondom het Centraal Station en het tekort aan andere opvang in het centrum van Amsterdam. De inloop is voor de gebruikers en de MDHG belangrijk om zo een beeld te vormen over de klachten en wensen van de gebruikers over de kwaliteit van de hulpverlening en de voorzieningen, zoals de nieuwe gebruikersruimten. Tevens komen hieruit veel signalen voort over de actualiteit op straat. Via de verkregen informatie van de gebruikers kan de MDHG zich nog beter opstellen als belangenbehartiger voor de gebruikers.

1.2. Wekelijkse thema-avond.

Tevens is er op donderdagavond een wekelijkse thema-avond tussen 19.00 uur en 21.00 uur. Deze avond wordt wekelijks bezocht door 10 à 12 bezoekers en soms door ongeveer 20 personen. De weersomstandigheden zijn hierbij van invloed. Elke donderdagavond worden er een aantal thema's besproken, zoals politie-optreden, de kwaliteit van de drugs, en veilig gebruik. Aan deze inloop is een juridisch spreekuur verbonden, waarvoor vanzelfsprekend een jurist aanwezig is.

1.3. Vrouwenmiddag.

De vrouwenmiddag vindt wekelijks plaats op woensdagmiddag tussen 13.30 uur en 15.30 uur. Doel van deze middagen is om de vrouwen uit hun isolement te halen en bij te dragen aan hun zelfvertrouwen, zodat ze beter kunnen participeren in de samenleving, kortom: hun gevoel voor eigen waarde op te krikken. De MDHG tracht dit doel te bereiken door het aanbieden van activiteiten. Zo zijn er in 1998 middagen geweest, tijdens welke een kapster, een masseuse of een manicuriste op bezoek is gekomen om met de vrouwen aan de slag te gaan. Een aantal middagen is besteed aan het werken met videotraining. Tijdens een dergelijke middag wordt er een broodmaaltijd gezamenlijk gebruikt. Opvallend is dat er met name uitstekende inhoudelijke gesprekken plaatsvinden, waaruit weer individuele vervolgesprekken komen. Deze woensdagmiddagen werden regelmatig bezocht door 6 tot 12 vrouwen. De vrouwenmiddag is "geormerkt" gesubsidieerd door de gemeente Amsterdam en wordt in samenwerking met het blad Mainline georganiseerd en uitgevoerd.

1.4. Spuit Elf.

Het contact orgaan van de MDHG, de Spuit Elf, waarin veel ruimte is voor gebruikers zelf om aan het woord te komen, is in 1998 twee keer uitgekomen. Reden is dat de personele bezetting van de MDHG in 1998 verre van optimaal was. Uit de verschillende bijdragen blijkt dat belangstelling voor allerlei onderwerpen leven onder gebruikers. Onderwerpen van de bijdragen handelden onder andere over bejegening, eigenwaarde en gebruikersruimten. Vanzelfsprekend is het een voornemen om in 1999 de Spuit Elf weer drie keer per jaar uit te laten komen.

1.5. Individuele belangenbehartiging.

In 1998 is er voor vier gebruikers bemiddeld met de GGD.

Tevens zijn er voor vier gebruikers gratieverzoeken in gediend.

Voorts zijn er met drie anonieme gebruikers hulpverleningsgesprekken geweest. Het gaat hier om anonieme gebruikers met een goed sociaal netwerk om zich heen, die willen stoppen met gebruik buiten het circuit van de geïnstitutionaliseerde hulpverleningsinstellingen. Met elke anonieme gebruiker zijn er vijf gesprekken geweest.

Buiten de gebruikelijke, vrijwel dagelijkse, doorverwijzingen naar diverse instanties is in een beperkt aantal gevallen een meer nadrukkelijke rol gespeeld door medewerkers van de MDHG.

1.6. Informatie en advies voor ouders en gebruikers.

Er is een toename te zien in het aantal telefoongesprekken naar de MDHG van gebruikers en ouders van gebruikers. Het gaat vaak om vragen over het middelengebruik, voorlichting en vragen om advies m.b.t. de hulpverlening, licht juridisch advies en doorverwijzing.

Er zijn 182 gesprekken geregistreerd met een lengte variërend van vijf minuten tot anderhalf uur.

1.7. Voorlichtingen.

Zowel vanuit eigen land als vanuit het buitenland is er veel belangstelling voor het Nederlands/ Amsterdamse drugbeleid. Logisch gevolg is dat veel mensen, journalisten, scholieren, hulpverleners en beleidsmakers daarvoor ook de MDHG opzoeken. Zo is er in 1998 zesentwintig keer een voorlichting gegeven aan groepen uit het buitenland. Er waren vooral veel bezoekers uit Duitsland, Frankrijk, Italië en de Verenigde Staten. De pers uit deze landen was vooral geïnteresseerd. Vaak is men verbaasd, dat er in Amsterdam een Belangenvereniging voor Druggebruikers bestaat. Ook blijkt uit deze contacten, dat ook de gebruikers in de buurlanden zich steeds meer sterk maken voor hun belangen en trachten zich voor hun zaak te organiseren.

Daarnaast is er vrijwel wekelijks voorlichting gegeven aan Nederlandse groepen en individuele bezoekers.

De voorlichting van de MDHG fungeert hierbij als wegwijzer, impuls en sparring-partner voor de eigen visie.

2. Deelname aan gemeentelijke overleggen.

De MDHG heeft in 1998 aan tal van gemeentelijke overleggen deelgenomen. De belangrijkste gesprekstema's zijn geweest:

- De prostitutie achter het Centraal Station
- Dagbesteding
- Het Heroïne experiment
- Strafrechterlijke Opvang Verslaafden (SOV)
- Gebruikersruimten

Op een drietal van deze onderwerpen gaat de MDHG wat nader in.

2.1. De prostitutie achter het Centraal Station.

Aanleiding voor het overleg rondom de prostitutie achter het Centraal Station is het feit, dat gebleken is dat de tippelzone bij de Theemsweg niet wordt gebruikt door de vrouwen, waarvoor de tippelzone eigenlijk is bedoeld. De MDHG heeft aangegeven dat de tippelzone te ver van de binnenstad ligt en zij daardoor voor deze groep vrouwen niet interessant is. De straatprostitutie is daar waar de scene is, namelijk in de binnenstad. Nu gebleken is dat de tippelzone niet voldoet aan haar oorspronkelijke doelstellingen, zal er gekeken gaan worden of er toch in de binnenstad een opvang kan komen voor de vrouwen. Wij hopen dat er een opvang, zoals het concept van het oude Miriamhuis kan worden overgenomen: een gezellige huiskamer waar tot rust gekomen kan worden en waar gebruik kan worden gemaakt van sanitaire voorzieningen.

Over de tippelzone aan de Theemsweg heeft de MDHG meegewerkt aan een televisieprogramma, en heeft de MDHG enkele interviews gegeven.

2.2. Strafrechterlijke Opvang Verslaafden (SOV).

In 1998 heeft er overleg plaatsgevonden met de Gemeente Amsterdam over de Strafrechterlijk Opvang Verslaafden. Niet alleen bij de Gemeente Amsterdam heeft de MDHG haar standpunt kenbaar gemaakt over de SOV. In samenwerking met Drugpunt in Den Haag heeft de MDHG duidelijk kenbaar gemaakt bij de vaste Kamercommissies voor respectievelijk Volksgezondheid, Welzijn en Sport en voor Justitie, dat deze organisaties geen nut zien in een dwangopname van zorgvermijdende verslaafden; noch voor de samenleving noch voor de gebruiker zelf. De landelijke politiek bekijkt opnieuw de mogelijkheden om een druggebruiker, die men een gevaar acht voor zichzelf en voor zijn omgeving, gedwongen te kunnen behandelen.

2.3. Gebruikersruimten.

Een drietal gebruikersruimten zijn in Amsterdam in 1998 geopend. De MDHG heeft onmiddellijk aangeboden om nieuwe medewerkers van deze ruimten een korte training en een stage te geven. Twee instellingen hebben dit aanbod aanvaard: Amoc en de Walenburg. De medewerkers van deze instellingen hebben in de evaluatie aangegeven de training en de stage van de MDHG als zeer informatief te hebben ervaren en de training heeft ze voldoende handreikingen gegeven voor situaties die zich in de praktijk van de gebruikersruimten kunnen voordoen.

Voorts heeft de MDHG een thema-avond georganiseerd inzake het politie-optreden in de nabijheid van de gebruikersruimten. Standpunt van de bezoekers van deze thema-avond was, dat de gebruikersruimten niet bedoeld zijn om de politie de gelegenheid te geven om gebruikers op te pakken bij het verlaten van een gebruikersruimte, of dat de politie gebruikers staande houdt in de gebruikersruimte. Vanzelfsprekend is de MDHG er een voorstander van om dit soort situaties te voorkomen. De MDHG zou gaarne actief willen bijdragen in een afstemmingsoverleg tussen de gemeentelijke diensten om tot een oplossing te komen.

3. Buurtoverleggen en externe contacten.

Naar aanleiding van de opening van de eerste gebruikersruimten zijn er ook een aantal buurten in Amsterdam die de mogelijkheid onderzoeken of een dergelijke ruimte ook binnen

hun eigen directe leefomgeving is te realiseren. De wijk Westerpark en de Fannius Scholtenbuurt hebben de MDHG op grond van zijn expertise gevraagd om advies. Dit duidt op een verandering en wellicht een nieuwe trend: de gebruikers opnemen in de gemeenschap en ze laten vegen, i.p.v. gebruikers van de straat weg te vegen.

De MDHG heeft een reactie geschreven op de eindevaluatie van het project Drugsoverlast van het tweede district van de regio-politie Amsterdam Amstelland. De politie heeft een aanzet gegeven tot vernieuwing van de aanpak van de drugsoverlast. Daarnaast heeft de politie een samenwerking tot stand gebracht tussen de verscheidene instellingen, die een rol spelen bij het terugdringen van de overlast. De MDHG staat vooralsnog positief ten opzichte van dit initiatief. Echter: de MDHG heeft nog zo zijn bedenkingen. Een is er van of de politie zich niet teveel op het vlak van de hulpverlening begeeft. De MDHG neemt zich voor deze ontwikkeling positief, maar kritisch te blijven volgen.

4. Personele bezetting.

De personele bezetting van de MDHG was in 1998 een voortdurende bron van zorg. Gelukkig is de MDHG in dat jaar versterkt door twee vrouwelijk stagiaires van enerzijds de Universiteit van Leuven en anderzijds de Hogeschool van Amsterdam.

Helaas had de MDHG ook gedurende een half jaar te kampen met een coördinator, die niet naar behoren functioneerde en veel ziek is geweest. Aan het eind van het jaar is de arbeidsovereenkomst met de coördinator beëindigd. Er is onmiddellijk hierop een sollicitatieprocedure opgestart om deze vacature weer in te kunnen vullen in het begin van 1999.

Daarnaast was er een vacature voor een medewerker ontstaan voor 20 uur per week. Ook voor deze vacature is een sollicitatieprocedure ingezet met als gevolg dat er een nieuwe medewerker aantreedt in februari 1999.

Het blijkt in de praktijk niet altijd gemakkelijk te zijn voor de MDHG om haar vacatures in te vullen. Er is een bepaald type medewerkers nodig, die vele capaciteiten tegelijkertijd in huis dienen te hebben. Zo moet een medewerker van de MDHG beschikken over een gedegen kennis van de cultuur van de gebruikers, beleidsmatig kunnen denken en werken, inlopen kunnen draaien, de pers op doordachte manier te woord kunnen staan, en goed om kunnen gaan met conflicthantering. En omdat de betaalde staf relatief klein is (drie parttimers naast een beheerder) is afbakening van taken op specialisaties niet mogelijk.

In 1998 is er binnen de MDHG veel discussie geweest over de invulling en de verbetering van de MDHG met betrekking tot de kwaliteit van de dienstverlening en een verandering van koers in het werken naar een vereniging, die zich meer en meer geleidelijk aan verandert naar een vereniging, die opereert als een consumentenorganisatie met vakbondsachtige trekken. Aan het eind van het jaar is het Bureau Nurani ingehuurd om een onderzoek te verrichten naar de organisatorische gang van zaken en om advies uit te brengen over een mogelijke reorganisatie om de diensten en de positie van de MDHG naar de gebruikers kwalitatief te verbeteren. Mw. T. Koudijs verricht deze opdracht voor Nurani en haar rapport zal in januari 1999 verschijnen. Een voorlopige conclusie is reeds, dat het huidige aantal formatie-uren op gespannen voet staat met de tendens van de te verwachten veranderingen voor de MDHG.

5. Naar 1999.

Naar aanleiding van veelvuldige en regelmatige klachten van dak- en thuisloze druggebruikers zal de MDHG een onderzoek instellen naar de werkwijze en bejegening van de Stichting Inkomens Beheer van de HVO. Op grond van dit onderzoek zal de MDHG in 1999 een zwartboek publiceren over de handelswijze en de kwaliteit van de STIB inzake hun dienstverlening ten behoeve van de dak- en thuisloze druggebruikers.

De MDHG zal zich in 1999 verdiepen in de ervaringen van druggebruikers over de gebruikersruimten. Hiervoor zal een inventarisatie plaatsvinden van de huisregels, toegankelijkheid, veiligheid voor de gebruikers en de kwaliteit van de geboden diensten van de reeds geopende gebruikersruimten. Waar mogelijk tracht de MDHG deze gegevens ook te achterhalen m.b.t. die gebruikersruimten, die nog de komende tijd geopend zullen worden. Vanzelfsprekend zullen deze bevindingen met eventuele aanbevelingen aangeboden worden aan het netwerk van hulpverleningsinstellingen en de Gemeente Amsterdam.

Voorts zal de MDHG in 1999 trachten om de vacatures te vervullen. Daarnaast zal er onmiddellijk in januari een start worden gemaakt om de adviezen van het bureau Nurani te vertalen naar de dagelijkse werkpraktijk. Natuurlijk zal dit veranderingsproces, zoals in elke andere organisatie, nog de nodige discussie en tijd vergen om te komen tot een organisatie, die haar bestaansrecht behoudt binnen de tijdgeest van het einde van deze eeuw. Vanzelfsprekend zal er over de vorderingen van dit veranderingsproces voortdurend contact worden gehouden met de Gemeente Amsterdam.